

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 1. De Sacrificio propriè, & strictè sumpto in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

LIBER XXI.
 EUCHARISTIA.
 SACRIFICIUM.

POST QVAM de Eucharistiâ vt Sacramento egi, de eadem vt Sacrificio sermonem instituo. Est Eucharistia verum, & proprium Sacrificium, in quo Christus Dominus immolatur. Missæ nomen accepit, cuius primum essentiam ostendam. Mox de offerentibus, & de his, pro quibus offertur disseram. Dehinc ad virtutem & effectus Sacrificij Missæ geram transitum. Postea obligationem celebrandi, & prohibitionem exprimam. De stipendio denique pro Missâ accipiendo geram disputationem.

SECTIO PRIM A.

De Eucharistiâ Sacrificio receptiores sine pugnâ sententiæ.

CAPVT I.

De Sacrificio propriè, & strictè sumpto in communi.

Ego quidem sic sacrificium in communi propriè & strictè definio. Est signum existens in re Deo oblata, quo Deum ipsum auctorem vitæ, & mortis profitemur. Vel, Est immutatio rei Deo oblata, qua Deum ipsum auctorem vitæ, & mortis profitemur. Est sufficiens & exacta definitio. Quia per eam explicatur propria, ac peculiaris ratio sacrificij proptèr est actus distinctus ab aliis actibus virtutis Religionis. Dicitur esse signum existens in re Deo oblata, aut immutatio rei Deo oblata, qua Deum auctorem vitæ ac mortis profiteamur. Quia nulli alij potest licitè fieri, nisi vero Deo, etiam si verè & validè possit fieri alij, qui iudicetur non esse Deus. Quia si res aliqua illi offeratur immutando illam animo, & intentione proficendi illum auctorem vitæ, & mortis absque dubio illi fiet verum, ac validum sacrificium; (quamvis in eo maximum sacrilegium perpetretur) nam ratio cultus non tam pendet ex personâ, cui fit, quàm ex signo, & ex intentione, qua fit. Hurtad. de Missâ d. i. diff. 1. & alij communiter.

Ad sacrificij essentiam non requiritur diuina institutio. Quia, sicut lumine naturali cognoscere possumus summam excellentiam, & efficientiam Dei, omnimodâ quæ dependentiam, quam habemus ab illo: sic solo rationis dictamine possumus protestari nostram submissionem Deo debitâ, & nostram oblationem per hoc, vel illud signum à nobis impositum ad hoc significandum. Quippè sacrificium non minus est diuine naturæ, quàm oratio, vel adoratio, vel votum, vel iuramentum, & similes Religionis actus. Quare verisimile est, in lege naturæ fuisse nonnulla sacrificia per homines instituta. D. Thom. 2. 2. quæst. 85. art. 1. & Thomistæ communi consensu.

H 3 Ad

SACRIFICIUM apud Catholicos propriè significat actionem seu sibi-lem, qua res offertur Deo cum immutatione aliqua per competentem Ministrum in signum nostræ subiectionis, & diuinæ potestatis, seu supremi dominij rerum omnium. Sic incipit ab aliis operibus bonis distinguitur, scilicet, ab actu misericordie. *Osce 6. Misericordiam volo, & non Sacrificium: Ab actu obedientia. 1. Reg. 15. Melior est obedientia quam vitulina: Ab actibus aliarum virtutum Hebr. 5. vbi Pontifex constitui dicitur, vt offerat dona, & Sacrificia pro peccatis, cum actus aliarum virtutum à singulis fidelibus possint exerceri.*

Sacrificium est simul oblatio & sacrum signum, quatenus oblatio conuenit cum aliis oblationibus, quæ non sunt sacrificia, qualis est oblatio Calicis, pecunie, vel alterius rei. Quatenus signum sacrum conuenit cum Sacramentis, quæ regulariter non sunt sacrificia, sed signa gratiæ. Conuenit etiam aliis actibus religiosis, qui significant nostram submissionem ad Deum & cultum diuini Numinis, qualis est, genuflexio, pedoris tactus, & similia.

Vt autem sacrificium ab omnibus aliis oblationibus, & signis distinguatur, quæ propriè sacrificia non sunt, varijs varijs constituunt sacrificij definitiones, quas varijs vicissim refellunt. *Esob. & Mend. Theol. Moral. T. II.*

ESCOBAR
 Theol. Moral.
 Tom. III. IV.
 F. IV.

5
Ad sacrificium non est necessarium, quod gratiam operetur.

Ad Sacrificium non est necesse, quod gratiam operetur, sed quod significet praefatam submissionem, & protestationem hominis erga Deum, quam significationem potest ab hominis institutione habere. Scio tamen, non potuisse Missae Sacrificium ab alio, quam à Deo institui. Quia illa mirabilis conuersio panis & vini in corpus, ac sanguinem Dominicum, est solius Dei opus, qui solus potuit vim efficiendi conuersionem hanc signis sensibilibus alligari.

6
Ad sacrificium necessarium requiritur Minister.

Essentialiter requiritur Minister auctoritate publica deputatus ad propria, ac veram sacrificij rationem. Quia sicut non oportet, aliquem esse cultum externum, quo non tam singuli seorsim, quam tota Respublica simul velut vnum corpus politicum imbutum eadem religione, Deum veneretur, eiusque summum principatum, & suam subiectionem profiteatur: sic etiam oportet ut sint aliqua personae publico nomine destinatae tali ministerio, quae Sacerdotes dicuntur. Vnde semper apud omnes Gentes aliqui fuere deputati peculiariter, ut Numen, quod sibi delegerunt, publico nomine colerent Sacrificium scilicet offerentes. Hoc satis expressit Apostolus *Hebr. 5.* ut *Suar. d. 73. sect. 4.* expendit.

7
Quam habuerint sacrificandi ius.

Nec singuli homines habent naturaliter ius sacrificandi. Quia sicut naturae lumen inclinat ad constituendam hominum Rempublicam, sic etiam dicitur, communia Reipublicae munia (quale merito Sacerdotium censetur) non nisi per ministros communi nomine deputatos sunt exercenda. Sic in lege naturae primogeniti omnes fuere Sacerdotes. Vnde Cain potuit sacrificium offerre, quod Adamus auctoritate publicè instituit, *D. Hieronym. Eucher. & alij*, quos refert *Lessi. lib. 2. cap. 38. numer. 11. & 12.* Alij existimant, quemlibet patrem-familias, sicut habebat auctoritatem quasi Regiam in suos sic etiam Sacerdotalem habuisse. Ideò Iob pro filiis, Sacrificium litabat. *cap. 1.* Quidam interdum Dei instinctu sacrificauerunt, ut Abel, Abraham, Iacob, qui hoc ipso Sacerdotes fuere constituti, quo potestatem sacrificandi receperunt. Agnum Paschalem caedi solitum à Sacerdotibus, Iosephus *de Bello, lib. 7. cap. 7.* asserit. Alij censent, à patribus-familias immolari, quia hoc sacrificium institutum fuerit ante legem scriptam, & ante Leuiticum Sacerdotium, concessit Deus, ut quò ad hoc sacrificium retinerent patres-familias sacerdotalem potestatem, quam omni habuerant. *Suar. d. 73. sect. 4. Coninch. q. 83. numer. 19. Lessi. lib. 2. capit. 38. numer. 11. & 12.*

8
In omni sacrificio nulla est necessaria destructio eius rei destructio.

In omni sacrificio proprie danda est destructio aliqua rei oblativae, & ubi non est vera destructio, sed imago duntaxat destructionis, non dabitur verum sacrificium, sed sola eius imago, v.g. si quis in tragedia representet thurificationem, quam ipsemet olim exhibuit Deo, sumptumque thuribulum sine igne moveret, verè non thurificaret, sed ageret personam representantis thurificationem. *Card. de Lugo d. 19. num. 54. & 57. & sequent.*

9
Quadrupliciter diuiditur sacrificium.

Sacrificium diuidi quadrupliciter potest. Primo ratione temporis in sacrificium legis naturalis, scriptae, & Evangelicae. Secundo ratione materiae, quae triplex erat, scilicet animalia quae mactabantur, & dicebantur *Hostia*, vel *Vitima*.

fructus terrae nempe triticum, simila, thus, &c. & dicebantur *Immolationes* à molà, qua far oblatum conterebatur, & liquores, qui fundebantur, & dicebantur *Libamina*, seu *Libamenta*. Tertio ratione formae, vel actionis: Sic dicebatur *Holocausum*, cum tota res igne cremabatur; vel *Hostia pro peccato*, cum partim comburebatur, partim reseruabatur in Sacerdotum usum; vel *Hostia pacifica*, quae partim igne, partim Sacerdotum, partim sacrificantium usu consumebatur. Hoc pertinet diuisio ratione modi, quo sacrificium, vel est cruentum, vel incruentum. Quarto ratione finis: vel enim offerebatur ad Deum praecise venerandum, eiusque potestatem profitendum: & sic dicebatur *Holocausum*: vel ad peccatorum expiationem, & sic dicebatur *Hostia pro peccato*: vel in gratiarum actionem, & dicebatur *Hostia pacifica* seu *Sacrificium laudis*: vel ad impetranda beneficia, quod appellabatur *Impetratorium Sacrificium*. Plura mitto *sect. 2.* discutienda.

CAPVT II.

De nouae Legis Sacrificio.

N Ecclesia Christi datur verum, proprium ac visibile sacrificium, quo Christianus Populus Dei colit. Est de fide, ut contra nouatores citandi Doctores ostendunt. Ex scriptura probatur. *Dan. 12.* praedicitur Antichristi tempore cessaturum iuge Sacrificium: Ergo vsque ad illud tempus duraturum est in Ecclesia sacrificium aliquod. *Isa. 59. Cognoscent Aegyptij Dominum, & colent eum Hostias.* Vbi vocatio Gentium ad fidem, & verus Dei cultus per verum sacrificium praesignatur, auctore Hieronym. *ibi*, & Tertul. *contra Iudaos cap. 5.* Ratio verò rationalis, vel praecipit, vel saltem suadet oblationem sacrificij, veluti humanae naturae valde conformem. Quare nulla vnquam gens tam barbara, ut sacrificio careret, quo Numen verum, aut fictum coleret, quod sibi venerandum assumeret. Sic etiam in Ecclesia Lex naturalis, & Lex scripta veris ac propriis sacrificijs vsae sunt ad Deum colendum: Ergò Lex Evangelica, quae caeteras omnes perfectione superat, & valde est rationi naturali conformis, debuit habere sacrificium visibile, quo Deum corpore simul & animo colat. *Suar. d. 74. sect. 1. Bellarm. l. 1. de Missa, Valent. tom. 4. d. 6. q. 11.*

10
In Ecclesia Christi datur verum, & proprium sacrificium.

In Missa datur verum, & proprium sacrificium. Hoc negant haeretici nostri temporis contra id, quod omnibus saeculis vnuerſi Catholici tenuerunt. Et quidam Episcopus Bironinus in Tridentino tentauit, defendere, Christum in nocte Coenae, dum Eucharistiam instituit, non obtulisse sacrificium. Alij volebant, saltem non obtulisse sacrificium propitiatorium. Vtrumque merito reprobat Concilium *sess. 22. cap. 1.* docens, Christum Dominum in vltimà Coenà, dum panem, & vinum in corpus & sanguinem suum consecrando conuertit, non solum sacramentum, sed etiam sacrificium instituisse, seque Sacerdotem secundum Ordinem Melchisedec in aeternum constitutum declarasse, atque corpus,

11
In Missa proprium ac verum sacrificium datur.